

TRYGGE SAMFUNN

TIDSSKRIFT FOR KVINNERS FRIVILLIGE BEREDSKAP (KFB) NR 1 2015

Tema:

Når alarmen går

- – Det vi ikke tror kan skje, skjer
- – Risikobildet påvirkes av klimaendringene
- Døgnbemannet situasjonscenter gir trygghet

Det passer ikke nå!

STYRELEDER ANNE-LISE JOHNSEN

De fleste av oss leser eller hører om andres kriser og slipper å ta det innover oss. Slik er det og slik vil det fortsette, uten at noen kan si at det er noe spesielt galt ved det.

Litt nærmere krisen i alle dens fasonger er de menneskene som har en jobb i førstelinje når uhellet er ute. De har som sin profesjon å hjelpe andre og gjør dette i en nøye uttenkt arbeidsplan i et forberedt system. Vi som tenker beredskap på det frivillige planet, tror vi at vi kan planlegge når vi har tid til å hjelpe i en krisesituasjon? Vi lærer, planlegger, lager lister og drar på øvelser for å bli gode til å være uunnværlige frivillige hjelpere i nødens time. Tror vi at vi kan systematisere og planlegge oss bort fra uhell

og kriser hvis vi bare er gode nok til å forebygge? Har du opplevd å få telefon fra noen som trenger hjelp og som gjør at du slipper alt og trår til? Skal tro om det hender at noen sier; nei det passer meg ikke i dag. Det er også helt klart at det finnes dager og oppgaver vi ikke bare kan droppe for å hjelpe andre. Håpet er at vår kunnskap og opplæring har gitt oss evne til å sette ting i perspektiv og i rett rekkefølge.

Evnen til å si nei, kan være like viktig som å si ja, bare du har tatt deg tid til å prioritere og tenke over hva som er viktigst. Alarmen går og førstelinja rykker ut, kanskje blir du etterspurt og da håper jeg du kan ha nytte av det du har lært. Noen kan ha bruk for deg! Lykke til!

«Det ligger et land mot den evige sne ...»

REDAKTØR JAN ERIK THORESEN

i revnene kun er det vårliv at se».

Bjørnstjerne Bjørnsons eminente ord, tonesatt av Rikard Nordraak, beskriver det ville og vakre i norsk natur. Kanskje er det dette bildet vi skal se for oss når vi føler oss små i ekstremværets ubarmhjertelige favntak. Når vinden i orkans styrke flerrer takplattene av huset. Når vannet truer med å komme inn i stua. Når raset isolerer oss fra omverdenen. For etter regn kommer sol. Etter storm kommer stille. Og når alt er over kommer forsikringsoppgjøret.

En fattig trøst for dem som har mistet alt og føler at de også har mistet

seg selv. Det var nok ikke dette dikteren tenkte på da han skrev om vårlivet i de små bergsprekkene. Men samtidig øyner vi håpet om at det skal gro frem lysere tider. At de vonde opplevelsene skal ta en slutt. At alt rundt oss igjen skal bli som før.

Klimaforskerne har slått fast at vi må innstille oss på mer ekstremvær i stadig kraftigere omfang. I dette nummer av Trygge Samfunn sier DSB-direktør Jon A. Lea at klimaendringene vil påvirke samfunnet i sin fulle bredde.

Derfor er det betryggende at både offentlige og private aktører samarbeider på tvers for en bedre beredskap.

Utgiver
Kvinnens Frivillige Beredskap (KFB)

Besøksadresse: Skippergt. 17
Postadresse: Pb 694 Sentrum 0106 OSLO
Internett: www.kfb.no
E-post: kfb@kfb.no
Telefon: 22 47 82 60
Faks: 22 42 85 52

Redaktør
Jan Erik Thoresen
E-post: redaksjon@kfb.no
Mobil: 908 31 362

Redaksjonskomité
Anne-Lise Johnsen, Hanne G. Garder
og Jan Erik Thoresen

Utgivelser
Tidsskriftet utgis fire ganger i året
Opplag: 7 300 eks.

ISSN 1890-5285

Abonnement
Tidsskriftet sendes gratis til interesserte.
Abonnement kan tegnes ved å sende en melding til sekretariatet i KFB.

Innhold
Stoff fra tidsskriftet eller våre websider kan brukes fritt ved angivelse av kilde. Artikler og debattinnlegg sendes redaksjonen. De som ønsker innsendt stoff og bilder i retur må angi returadresse tydelig. Innholdet i signerte artikler står for forfatterens eget syn, og representerer nødvendigvis ikke KFBs offisielle mening.

Grafisk produksjon
Design: Aina Griffin
Layout: Sandvik design
Trykk: 07 Gruppen
Forsidefoto: Forsvarets Mediesenter

KFB har som formål å styrke landets beredskap ved å:

Spre opplysning om Norges totalforsvar og beredskap.

Arbeide for å styrke det sivile samfunns muligheter til å møte krisesituasjoner i fred eller krig.

Søke å høye og samordne medlemsorganisasjonenes innsats i beredskapssammenheng.

Fremme samarbeidet mellom disse organisasjonene og beredskapsmyndighetene.

KFB vil arbeide for å gjøre det norske samfunnet mer robust og mindre sårbart i en krisesituasjon, med vekt på kvinneperspektivet.

aktuell:

Direktør Jon A. Lea,
Direktoratet for Samfunns-
sikkerhet og Beredskap

– Risikobildet påvirkes av klimaendringene

– En rekke værhendelser de senere årene har vist at vi er sårbare for dagens klima. Klimaendringene vil gjøre oss enda mer sårbare i årene som kommer, sier direktør Jon A. Lea i Direktoratet for Samfunnsikkerhet og Beredskap (DSB).

AV JANERIK THORESEN

Klimaendringene vil påvirke samfunnet i sin fulle bredde. Forskerne fastslår dette som et faktum.

– Nettopp derfor må klimatilpassning være tema innenfor de fleste sektorer og ulike forvaltningsområder. Det er viktig at en i så stor grad som mulig ser tilpassningsarbeidet i ulike sektorer i sammenheng. Da vil vi på en god og effektiv måte kunne stå godt rustet til å møte utfordringen, sier Jon A. Lea.

GRUNNLEGGENDE PRINSIPP

Arbeidet med klimatilpassning skal ligge til den aktøren som har ansvaret for den oppgave eller funksjon

flere flommer i små, bratte vassdrag. Urbane områder vil bli spesielt utsatt. Vi vil oppleve skred på steder der vi ikke er vant til at det går skred. Langvarige tørkeperioder vil øke skogbrannfaren og sterkere stormer kan føre til hyppigere avbrudd i kritiske infrastrukturer, påpeker DSB-direktøren.

SPENNENDE PROSJEKTER

Noen av nøkkelaktivitetene i DSBs klimatilpassningsarbeid dreier seg om prosjektene «Framtidens byer» og «Klimaprojekt Troms».

– Det er DSB som leder nettverket for klimatilpassning i «Framtidens byer». Det er gledelig at byene som

gir dessuten råd og veiledning til landets øvrige kommuner om hvordan de kan arbeide helhetlig med samfunnsikkerhet og hvordan de kan integrere klimatilpassning i planprosesser for å ivareta sikkerheten, forklarer Lea.

ROS-ANALYSER

– Risiko – og sårbarhetsanalyser er avgjørende som kunnskapsgrunnlag for gode strategier og tiltak for å gjøre lokalsamfunn mer robuste mot alle trusler og farer, deriblant naturtørløse hendelser. Vurderinger av hvordan andre faktorer, eksempelvis sosiale forhold, teknologisk utvikling og globalisering påvirker risiko er viktig, fremhever DSB-direktøren.

Sentrale elementer i DSBs arbeid på klimaområdet har vært kunnskapsoppbygging og informasjon.

– Ja, ikke for å glemme utvikling av ulike verktøy som kommunene kan bruke i planlegging for å forebygge mot konsekvensene av et endret klima. Jeg tror økt kunnskap og bevisstgjøring om utfordringene og samarbeid på tvers er nøkkelfaktorer i det videre arbeid, sier direktør Jon A. Lea i DSB.

«Langvarige tørkeperioder vil øke skogbrannfaren og sterke stormer kan føre til hyppigere avbrudd i kritisk infrastruktur»

som blir berørt når en hendelse måtte inntreffe.

– Med mer regn kommer det også flere flommer og skred. Det vil bli

deltar i disse prosjektene nå arbeider med konkrete tilpassningstiltak som håndtering av overvann og planlegging for framtidig havnivåstigning. Vi

TILBUD OM ØYEBLICKELIG HJELP

Innen 2016 skal alle kommuner i landet ha et tilbud om øyeblikkelig hjelp døgnopphold. I dag har kun 275 kommuner et slikt tilbud.

Det er forutsatt at alle kommuner skal ha etablert en slik tjeneste i løpet av innværende år, da den lovpålagte plikten trer i kraft. På oppdrag fra Helsedirektoratet har selskapet Deloitte gjennomført en kartlegging av hvilke planer de gjenstående kommuner har.

Kartleggingen viser at ca. 40 nye kommuner planlegger å etablere et tilbud i løpet av 2014, men som av ulike årsaker har fått sine søknader overført til 2015. Av de resterende er det til sammen 26 kommuner som oppgir at de ikke har konkrete planer for etablering. Dette gjelder i hovedsak kommuner i region Nord.

HVEM INVOLVERES?

Deloitte har videre spurt om hvem som involveres i planleggingsprosessen. Av de kommunene som er i gang med planlegging oppgir 83 prosent at de involverer politisk og administrativ ledelse, virksomhetsledere og tilsvarende. I 70 prosent av kommunene involveres fastlegene,

mens rundt halvparten av kommunene involverer legevaktsleger og sykehjemsleger. Bare 42 prosent av kommunene involverer leger i spesialisthelsetjenesten. I planleggingen av inklusjons- og eksklusjonskriterier for pasienter oppgir 35 prosent av kommunene at fastlegene er involvert, 23 prosent involverer kommunelegene, mens 35 prosent av kommunene samarbeider med leger i spesialisthelsetjenesten om dette.

OVERRASKENDE

I Helsedirektoratet er en overrasket.

– Etablering av øyeblikkelig hjelp døgnopphold innebærer en overføring fra spesialisthelsetjenesten til kommunene og tilbudet skal utvikles gjennom et likeverdig samarbeid mellom de to parter og nedfelles i en samarbeidsavtale. Det er overraskende at spesialisthelsetjenesten i så liten grad blir tatt med i prosessen, sier avdelingsdirektør Kristin Mehre i Helsedirektoratet.

Cybersikkerhet har høy prioritet

– Cybersikkerhet har høy prioritet hos Regjeringen. Det er interessant å få innblikk i hvordan Cyberforsvaret jobber for å beskytte kritisk infrastruktur og møter digitale trusler og utfordringer, sa statsminister Erna Solberg da hun besøkte Cyberforsvaret på Jørstadmoen på Lillehammer.

Senere gikk ferden til Gjøvik, der hun ble orientert om aktivitetene ved Nasjonalt forsknings-senter i Cyber – og informasjonssikkerhet (CCIS) og Norsk senter for informasjonssikring (NorSIS).

– Jeg forstår godt at miljøet på Gjøvik får internasjonal oppmerksomhet for sitt arbeid, sa statsministeren, som lot seg imponere.

– Samarbeidsprosjektet takler den tverrsektorielle utfordringen der forskning, utdanning og trening i håndtering av kritiske situasjoner knyttet til cyber og informasjonssikkerhet. Det er bra, sa statsministeren.

VIL KVIKTE SEG MED USERIØSE AKTØRER

Nå intensiveres tilsynet på eksplosivområdet. Det dreier seg om sprengstofflagre, forhandlere og brukersteder på landsbasis.

– Det viktigste vi ønsker å oppnå gjennom aksjonen er å få aktørene til å forstå det endrede trusselbildet vi har i Norge og hvor viktig det er å hindre at eksplosiver kommer på avveie, sier Siri Hagehaugen, avdelingsleder for eksplosivsikkerhet i Direktoratet for Samfunnsikkerhet og Beredskap (DBS).

Hun påpeker at bransjen selv har etterlyst mer tilsyn fra DSB.

Over hele Europa, og i Norge, innføres det strengere regler for hvem som kan få tilgang til stoffer som kan brukes til å fremstille hjemmelagde bomber.

– Store deler av bransjen jobber godt og tar sikkerheten på alvor, mens andre tar snarveier. Det skal bli spennende å se hvilke konkrete tiltak som gjøres hos forskjellige aktører. Imidlertid skal det ikke være trusselen om tilsyn fra DSB som skal motivere til å følge regelverket, men

bevisstheten om skaden eksplosiver kan gjøre både i ukyndige og urette hender, sier Hagehaugen.

Den intensiverede tilsynsvirksomheten skal strekke seg gjennom hele 2015. Tilsynspersonellet vil ha med seg DSBs tilsynsfullmakter som gir rett til å kreve opplysninger som er nødvendige for å kunne få tilgang til ethvert sted, innretning og kjøretøy – og rett til å innhente prøver. Om nødvendig kan det kreves bistand fra politiet.

TESTET BEREDSKAPEN I ARKTIS

Nordområdene blir stadig viktigere for Norge. «Øvelse Svalbard» pågikk i 15 kuldegrader og bekmørke.

Målet med øvelsen var å teste og forbedre øygruppas beredskap innen søk og redning, pasientbehandling og evakuering fra ulykkestedet via Longyearbyen og til Tromsø. Over 20 etater, departementer og organisasjoner deltok. Blant dem var Forsvaret med Forsvarets operative hovedkvarter, Forsvarets sanitet og Kystvakta.

SIMULERTE TURISTSKIP

Noen mil nord for Longyearbyen lå kystvaktfartøyet «Svalbard», som for anledningen simulerte et turistskip som, hadde vært utsatt for en eksplosjonsulykke med en rekke skadde. Rundt 80 frivillige fra Longyearbyen spilte passasjerene. Noen hadde kommet seg til land, mens andre var på sjøen. Det oppsto en uoversiktlig situasjon da alarmen gikk like etter klokken 05 på morgenen. En drøy time senere kom det første av Sysselmannens to Super Puma-helikoptre og redningsaksjonen var i gang. Om bord på KV «Svalbard» ble det travelt.

– Vi spilte havaristen, men hadde samtidig ansvaret for alt personell på sjøen. Personellet på land var det Universitetssenteret på Svalbard som hadde ansvaret for, forteller skipssjef Charles Blålid.

EKSTREME FORHOLD

I Arktis er forholdene på alle måter ekstreme. En ting er kulde og enorme avstander, men isbjørnfare er også overhengende. Ved hjelp av varmesøkende kameraer fra fartøyet, finkjemmet mannskapet området for isbjørn. På land var det plassert vakter som passet på de frivillige aktørene.

Selv om Kystvakten patruljerer i Arktis kan ikke Sysselmannen ta for gitt at hjelp er nær når en ulykke skulle inntreffe.

– Vi skulle gjerne ha vært en del av styrken, men vi drar også erfaringer av dette, blant annet innen skadestedsledelse i utfordrende omgivelser og med stort behov. Vi får også erfa-

ringer i koordinering og samarbeid med støtteapparatet, sier Blålid.

EVAKUERT MED FLY

I løpet av noen hektiske morgentimer ble passasjerene hentet av Sysselmannens helikoptre og fraktet til Longyearbyen. Der hadde lokale myndigheter og Røde Kors satt opp feltsykehus for å ta imot de skadde. Uskadde og lettere skadde ble tatt hånd om lokalt, mens de hardest skadde måtte evakueres til Tromsø. Også i denne del av øvelsen hadde Forsvaret og Forsvarets sanitet en viktig rolle. Det er nemlig et av Forsvarets C-130J Hercules-fly med medisinsk personell som evakuerte de mest skadde til fastlandet.

Øvingsledelsen var svært fornøyd med at så mange frivillige stilte opp som markører, ikke minst fordi Longyearbyens innbyggere hadde god lokalkunnskap. Disse bidro i stor grad til en vellykket øvelse.

Foto: Forsvarets medisenter

EN FORMIDABEL INFORMASJONSOPPGAVE

«Kvinnekonferansen 2014» tok for seg temaet «Allmenn verneplikt – er vi klare?». Spørsmålet ble grundig belyst. Konklusjon: Forsvaret har en krevende informasjonsjobb i tiden som kommer.

AV JANERIK THORESEN

Kvinner Frivillige Beredskap (KFB) hadde Nettverk for kvinnelig befal og Norges Lottetforbund som medarrangører på sin årlige «Kvinnekonferanse», som ble arrangert på Den Gamle Krigsskolen. De 75 deltakerne, som representerte et tverrsnitt av aktører innen så vel forsvarsrelatert som sivil sektor, fikk høre en rekke gode foredrag, både av fagpersoner og unge kvinner i 97-årsullet.

VIKTIGE MILEPÆLER

Statssekretær Øystein Bø (H) i Forsvarsdepartementet tegnet innledningsvis et bilde av utviklingen som førte til stortingsvedtaket om allmenn verneplikt i oktober i fjor. Han understreket at verdenssituasjonen i dag har skapt et stort behov for ny kompetanse, mangfold, kreativitet og endringsevne i Forsvaret. Her vil kvinnene spille en helt sentral rolle i fremtiden, understreket statssekretæren. Bø opplyste at kvinneandelen i Forsvaret nå er nær 12 prosent,

men at verneplikten som nå gjelder begge kjønn, vil kunne bidra til en økt kvinneandel. Dette setter krav til Forsvaret, ikke bare når det gjelder logistikk, men også det å kunne motivere kvinner til å velge seg en karriere. Evnen til å rekruttere, utdanne og beholde kvinnene i Forsvaret er en stor utfordring. Vårt mål er å se, anerkjenne og utvikle våre oppgaver, sa statssekretær Øystein Bø.

MANGLENDE KJENNESKAP

Elev Rikke Lukerstuen fra Mailand videregående skole på Lørenskog var født i 1997 og representerer det årskullet som får det første møtet med den allmenne verneplikten. Hun ga uttrykk for at nesten ingen i hennes omgangskrets visste noe som helst om at kvinner og menn nå var likestillet. Når det gjaldt holdinger, mente eleven at hennes årskull var positive til at det var like krav og rettigheter for begge kjønn. Det er et stort behov for informasjon. Vi vet nær sagt in-

genting, sa Lukerstuen. Hun mente det var bra at Forsvaret besøkte videregående skoler og at det burde være mer om dette i lærebøkene. Også lærerne burde kjenne til den allmenne verneplikten, mente eleven.

STOR INFOKAMPANJE

Avdelingsleder Michael Bruteig og prosjektleder Gry Bohne Hauge representerte Forsvarets mediesenter, som er ansvarlig for informasjonen rundt den nye ordningen. De opplyste at Forsvaret årlig innkaller 9.000 ungdommer til tjeneste, og at det derfor er et fåtall som må trekke i uniform. Den årlige undersøkelsen viser at Forsvarets omdømme står sterkt i befolkningen. Mediesenteret har dessuten gjennomført undersøkelser blant 17 år gamle jenter om deres assosiasjoner om Forsvaret. Tilbakemeldingen er at det er rettferdig og bra med likestilling. De tror det vil være lærerikt og utviklende å være i Forsvaret, og ikke minst at det er bra for Cv-en. Blant mødrene gis det uttrykk for positivitet for at kvinner nå kan innkalles til tjeneste, mens fedrene er noe mere usikre, særlig med tanke på de fysiske utfordringer. Innvandrerungdom stiller seg positiv til likestilling, at en kan få utdanning og at det er attraktivt med uniform. Deres mødre har derimot et mer gammeldags syn på kvinnerollen. Gjennomgående er foreldre imidlertid mer positive til at sønnen skal i det militære enn døtrene.

Michael Bruteig opplyste at en nå skal starte en omfattende holdningskampanje der ikke minst de sosiale media skal spille en viktig rolle. Vi skal gå grundig til verks, slik at det ikke skal herske den minste tvil om den nye ordningen, understreket han.

Seniorforsker Dag Ellingsen og professor Ulla-Britt Lilleaas presenterte viktige studier.

Foto: Hanne Gaarder, KFB

Foto: Hanne Gaarder, KFB

ER FORSVARET FORBEREDT?

Oberst Ingvill Eidsvåg ved Forsvarets personell og vernepliktsenter (FPVS) orienterte om de grep Forsvaret måtte gjøre for å legge forholdene godt til rette for de unge, kvinnelige rekrutter. Hun understrekte at det pågikk et omfattende arbeid, ikke minst med tanke på de sanitære forhold og bekledning. Oberst Eidsvåg gjennomgikk i detalj hva som foregikk på sesjon og besvarte en rekke spørsmål fra de deltakere som var skoleelever.

KULTURUTFORDRINGER

Professor Ulla-Brit Lilleaas, Senter for tverrfaglig kjønnsforskning UIO, og seniorforsker Dag Ellingsen fra Arbeidsforskningsinstituttet (FI) presenterte tre studier der en hadde sett etter maskuline kulturer som hemmer eller fremmer kvinners deltakelse i Forsvaret.

Den første studien dreide seg om hva menn i og utenfor Forsvaret mente om likestilling, etterfulgt av en kvalitativ forstudie om ressursinformanter, og endelig fulgte to case-

studier der Hæren og Sjøforsvaret sto på dagsorden.

Lilleaas og Ellingsen konkluderte med at det foregikk seksuell trakassering i Forsvaret, men stilte også spørsmålet om det var noe bedre andre steder. De stilte også spørsmål om hva seksuell trakassering kunne lede til. Fenomenet må utforskes bredt og en må vite mer om fellesrommene, mente Lilleaas og Ellingsen. De var også opptatt av at ikke alt kan avgjøres «på lavest mulig nivå». Selv om kvinneandelen i Forsvaret skulle øke, vil det nødvendigvis ikke tilsi at ting går av seg selv, påpekte foredragsholderne.

MANGE MULIGHETER

At Forsvaret har mange muligheter for utdanning og karriere ble behørig presentert av rittmester Truls Navjord ved Forsvarets personell- og vernepliktsenter. Både rådgivere og elever fra ulike videregående skoler stilte mange spørsmål rundt dette. Det var tydelig at rittmesterens foredrag var svært opplysende for mange i salen.

Anne Homelien, sersjant og seksjonssjef ved Sambandsbataljonen Bardufoss, som nettopp har avsluttet Befalsskolen på Rena, fortalte hvorfor hun valgte Forsvaret som arbeidsplass. Hun pekte på de mange muligheter som åpnet seg, godt samarbeid og det fine samhold som preget tjenesten. Jeg ville søke meg til noe som var meningsfylt og da måtte det bli Forsvaret. Homelien fortalte at hun hadde planer om å søke Krigsskolen. Jeg vil for all del forbli i Forsvaret, sa hun.

LANG KARRIERE

Avslutningsvis på konferansen holdt oberstløytnant Ingvild Jensrud, Operasjonell testing og evaluering (OTSE) et foredrag om hvilke erfaringer hun selv hadde gjort fra et yrkesliv i Forsvaret. Oberstløytnant Jensrud, som har gjort en imponerende karriere, fortalte åpent om opplevelser hun hadde hatt. Hun roste Forsvaret som arbeidsplass og rådet de unge i salen om seriøst å sikte mot ett av de mange utdanningstilbud som foreligger.

Foto: Forsvarets medisenter

STOR VINTERØVELSE I FINNMARK

Personell fra alle forsvarsgrener vil delta på øvelsen «Joint Viking».

– For at Forsvaret skal kunne løse sine oppdrag på best mulig måte er det viktig at vi øver i naturlige og utfordrende omgivelser innenfor en fellesoperativ ramme der samtlige forsvarsgrener deltar, sier general-løytnant Morten Haga Lunde, sjef for Forsvarets operative hovedkvarter (FOH).

I overkant av 5.000 personell fra Sjøforsvaret, Hæren, Luftforsvaret, Forsvarets spesialstyrker, Heimevernet, FOH, Forsvarets logistikkorganisasjon, Cyberforsvaret og Forsvarets

sanitet vil delta på øvelsen, aktiviteten på landsiden vil gjennomføres innenfor området Alta-Porsanger-Karasjok-Kautokeino, med tilsvarende aktivitet i fjordarmene og utenfor kysten.

– Det er viktig at vi blir kjent med alle områder hvor folk bor og jobber i vårt langstrakte land. Denne vinteren har vi valgt å øve i Finnmark, sier general-løytnant Lunde.

Øvelsen skal styrke Forsvarets evne til styrkeoppbygging og forflytting over lengre avstander. I tillegg skal det

øves på å bedre informasjonsflyten mellom avdelingene, nivåene og forsvarsgrenene.

– Finnmark har krevende topografiske og klimatiske forhold i tillegg til store avstander. Det gir oss god mulighet til å trene på logisk støtte av avdelingen, sier Lunde.

Feltdelen av øvelsen varer fra 9. – 16. mars. Både i for- og etterkant av øvelse «Joint Viking» vil befolkningen se militære kjøretøy på veiene, fartøy på sjøen og fly og helikoptre i luften.

Økt innsats mot terrorfinansiering

Regjeringen oppretter et nasjonalt kontaktforum for bekjempelse av hvitvasking og terrorfinansiering.

– Hensikten er å få på plass en sektorovergripende strategi for å forebygge og avdekke terrorfinansiering og hvitvasking av utbytte fra profittmotivert kriminalitet. Dette kontaktforumet blir en viktig møteplass for å styrke og samordne myndighetenes bekjempelse av økonomisk kriminalitet, sier justis- og beredskapsminister Anders Anundsen.

Det nasjonale kontaktforumet vil

bestå av representanter fra Justis- og beredskapsdepartementet, Finansdepartementet, Utenriksdepartementet, Politidirektoratet, Finanstilsynet, Økokrim, Riksadvokatembetet, Politihøgskolen og PST. Sammen skal disse utvikle den sektorovergripende strategien hvor et sentralt mål blir å få på plass gode, tverrfaglige felles tiltak. Kontaktforumet skal også søke nær kontakt med både privat sektor

og andre relevante offentlige instanser for å oppnå nødvendig innspill i arbeidet.

Regjeringen ser dette i sammenheng med arbeidet mot økonomisk kriminalitet i sin alminnelighet, slik at kontaktforumets mandat og organisering kan tilpasses en kommende samlet tiltakspakke på området.

BEDRE HÅNDTERING AV DATAANGREP

Det er nylig blitt opprettet et nytt selskap for håndtering av dataangrep mot kraftbransjen. Selskapet har fått navnet KraftCERT og er etablert av Statnett, Statkraft og Hafslund Nett. Det skal bistå medlemmer innenfor kraftbransjen i Norge med håndtering og forebygging av angrep på selskapenes IKT-systemer. Norske bedrifter i olje- og energisektoren er blitt målskiver for angrep.

– Dette er et skritt i riktig retning. Vi ønsker etableringen av KraftCERT velkommen. Det nye selskapet vil bidra til å øke den nasjonale evne til deteksjon og hendelsehåndtering. NSM/NorCERT har samarbeidet tett med prosjektgruppen som har arbeidet med etableringen, sier avdelingsdirektør Cristian Pretorius i Nasjonal sikkerhetsmyndighet i en kommentar.

OVERVÅKING I NORDOMRÅDENE

Norge har fått et av verdens mest avanserte etterretningsfartøy

– Aktivitetene i nordområdene har økt de siste årene, både sivilt og militært. Vi har behov for gode, nasjonale etterretningsvurderinger for å sikre en fullgod situasjonsforståelse. Norge har alltid fulgt godt med på hva som skjer i våre nærområder. Det vil vi fortsette med. Dette bidrar til å skape forutsigbarhet, og dermed stabilitet i nordområdene, sa forsvarsminister Ine Eriksen Søreide i en kommentar da det nye etterretningsfartøyet, Marjata, ble døpt. Statsminister Erna Solberg er gudmor for fartøyet, som er utrustet ved Vard Langsten i Møre og Romsdal. Selve skroget ble bygget i Romania.

– Nye Marjata vil bli en viktig brikke i E-tjenestens oppdrag i nordområdene og utgjør en moderne kapasitet som skal bidra til å sikre Norges informasjonsbehov de neste 30 årene, påpeker sjef for E-tjenesten, generalløytnant Kjell Grandhagen.

Fartøyet, som kommer i operativ drift i 2016, vil utgjøre en tilstedeværelse i området som oppfattes som rutinemessig av andre aktører i området. Etterretningsvirksomheten er fullt lovlig og fartøyet vil holde seg i god avstand fra andre staters territorialfarvann.

Generalløytnant Kjell Grandhagen.

Hvis mobilnettet ikke fungerer

Under en krise kan mobilnettet være sårbart. Da er det viktig å vite hva en kan gjøre.

Faktisk er det slik at en kan ringe nødnummer 112, selv om det ikke er dekning i mobilnettet, så lenge en er i dekningsområdet til et annet mobilnett. Det kan imidlertid hende at en må ta ut SIM-kortet før en ringer nødnummeret. NKOM (tidl. Post- og teletilsynet) understreker at det lett kan bli overbelastning dersom mange personer i et område ringer samtidig. Det kan også hende at mobilnettet blir fysisk rammet under en krise, som en direkte følge av eksempelvis flom og skred eller som en indirekte følge av langvarige strømbrudd.

LIVSVIKTIGE SAMTALER

Dersom mobilnettet er overbelastet må en bare ringe livsviktige samtaler. Gjentatte forsøk på å ringe er med på å overbelaste nettet enda mer. NKOM opplyser at det kan ta lang tid før en SMS eller en e-post, som er sendt fra en mobiltelefon, når fram til mottakeren. Tross alt er det da bedre å forsøke å ringe. Har en tilgang til en fasttelefon er det den beste løsningen.

ET SIM-KORT I RESERVE

I visse situasjoner kan mobilnettet falle helt ut. Det kan skyldes fysiske skader på basestasjoner eller annet utstyr, systemfeil hos operatøren eller langvarige strømbrudd. NKOM råder den enkelte bruker til å skaffe seg et reserve-SIM-kort, gjerne et kontantkort, fra en leverandør som bruker et annet mobilnett enn en selv. Ved strømbrudd kan en benytte batteridrevne mobilladere eller lade telefonen i bilen, om en har anledning til det.

Effektiv kontroll av luftrommet

Ingen fly kommer inn over norsk luftrom uten at operasjonssentralene til Forsvaret vet om det.

Et F-16 fly på vingene.

Foto: Forsvarets mediesenter

Inne i fjellhallene på Mågerø og i Sørreisa overvåkes det norske luftrommet konstant 24 timer i døgnet, 365 dager i året. Kontroll og varsling er som et puslespill der hver person har ansvaret for en liten del av luftrommet. Til sammen setter disse personene puslespillet sammen. Når et utenlandsk fly kommer inn i norsk luftrom uten klarering er kontroll- og varslingsstasjonen de første som vet om det.

STORT LUFTROM Å OVERVÅKE

På varslingsstasjonen har operatørene regelmessig kontakt med Avinor og kontinuerlig kontakt med NATO og Forsvarets operative hovedkvarter (FOH). Kontakten med Avinor er spesielt viktig fordi radaren til det sivile luftfartstilsynet ikke fanger opp militære fly. Når et uidentifisert fly blir oppdaget råder operasjonssentralen Avinor om å få det sivile flyet til å endre kurs, for derved å kunne unngå en ulykke.

– Norge har et luftrom som strekker seg 12 nautiske mil fra fastlandet. Det er dette som er skillet mellom norsk og internasjonalt luftrom. Men på stasjonen overvåkes det lengre ut. Samarbeidet mellom NATO og Norge er viktig. Alle NATO-land deler luftdata, så en kan se helhetlig luftbilde uansett hvor i NATO en befinner seg. Det er ikke tvil om at vi har et godt kontroll- og varslingsystem her i landet, sier stasjonssjefen på Mågerø, oberst Arvid Halvorsen.

FØLGER UTENLANDSKE FLY

Når jagerflykontrollørene på Mågerø oppdager et fly som utgjør en spesiell interesse, eller hvor det er viktig å vise at Forsvaret passer på, tar de en vurdering om det skal sendes opp to F-16 fly for å drive «air policing». Det dreier seg om å vise tilstedeværelse. Dette gjør de norske F-16 flyene ved å ligge ved siden av et utenlandsk fly som flyr nærme det norske luftrommet. Samtidig som jagerflypilotene har blitt informert, informeres også NATO og beredskapsvakten på Mågerø eller i Sørreisa om aktiviteten langs luftromsgrensen. Dette gjøres for å sikre at alle er klare og raskt kan sette i gang. Det tar mindre enn 15 minutter fra alarmen går til jagerflyene er på vingene og ledes av kontrollørene mot de ukjente flyene.

Krisekommunikasjon kan være komplisert

I hvertfall dersom 16 departementer med ulike ansvarsområder skal klare å kommunisere til befolkningen gjennom et samlet og koordinert budskap.

For ikke lenge siden var dette temaet under øvelse SNØ (Sivil Nasjonal Øvelse) der alle departementene deltok.

– De store og kompliserte krisene handler ofte om noe som ikke har truffet oss før. Tsunamien i Asia, Tjernobyl og terrorangrepene 22. juli 2011 er eksempler på det. Uten felles oppfatning av hva krisen dreier seg om blir det ikke bare vanskelig å håndtere den, men også å samarbeide med andre, sier prosjektleder Anders Gundersen i Direktoratet for Samfunnssikkerhet og Beredskap (DSB).

Scenariotet for øvelsen dreide seg om funn av radioaktive kilder i en oljeplattform under opphugging i Nord-Norge. Det var solgt radioaktivt metall til en rekke produsenter. Det skulle vise seg at et større hengebruprosjekt kunne være forurenset. Hundrevis av soldater i Telemarksbataljonen var berørt. Høgskolen Vesterålen måtte evakueres. Kunne lekestativer i barnehagen være berørt?

Øvelsen ble planlagt og styrt av DSB med bistand fra Statens strålevern og Justis- og beredskapsdepartementet.

– Øvingsledelsen understreket tidlig at dette skulle være en øvelse og ikke en prøvelse, sier prosjektleder Gundersen, som ventet spent på evalueringsrapporten.

Elisabeth Rusdal er forbundsleder i Norges Kvinne- og familieforbund. Hun er utdannet sykepleier og har arbeidet i helsevesenet, drevet egen barnehage og vært internasjonal sekretær i Norges speiderforbund. I dag er Elisabeth Rusdal foreningssekretær i Norsk audiovisuell oversetterforening.

100 år – midt i samfunnet – fortsatt videre

Norges Kvinne- og familieforbund fyller 100 år i år. Det skal vi markere flere ganger i løpet av året. Vi har bidratt mye – og jammen har vi fortsatt mye å bidra med. Så det er på ingen måte en livstrøtt hundreåring vi snakker om. Det er derimot en vital og energisk jublant.

En rekke av dagens betydningsfulle velferdsordninger er kommet i stand mye takket være den innsats vårt forbund har lagt ned. Nå i jubileumsåret er det en fin anledning til å trekke frem noen av disse.

La meg først nevne helsestasjoner. Vi var nok ikke alene om å etablere helsestasjon for mor og barn, men vårt forbund drev i en årrekke slike tiltak. Gradvis ble dette overført til de ulike kommuner. I dag er helsestasjoner en naturlig og selvfølgelig del av det kommunale tilbudet.

Også når det gjelder fødestuer og utviklingen av disse har Norges kvinne- og familieforbund spilt en viktig rolle. Vi bidro til å etablere fødestuer i nærmiljøene. Etter hvert som de lokale sykehus ble utbygd, inngikk fødetilbudet i disse. I dag opplever vi imidlertid at fødeavdelinger ved lokale sykehus nedlegges. Det samme gjelder fødestuer. Derfor er vi igjen på banen for å ivareta den trygghet og forutsigbarhet den fødende og hennes familie har krav på. Vi mener det er feil å nedbygge de lokale fødetilbud.

Det er ikke alle som vet at det var vi som satte i gang ordningen med husmorvikarer. Etter hvert tok kommunene over. I 1980-årene ble ordningen nedlagt i takt med at barnehagetilbudet ble bygd ut. Behovet for husmorvikarer eksisterer ikke lenger, mente noen. Barna er i barnehagen og mor er på arbeid. For noen ble også besteforeldre en løsning. Men etter hvert ble situasjonen endret. Besteforeldrene jobber lengre, bosettingsmønsteret er annerledes. Igjen er behovet for husmorvikarer et faktum.

Alt dette er saker som bidrar til trygghet og gode nærmiljøer og oppvekstvilkår. I beredskapsarbeidet har vi – og er fortsatt opptatt av – egenberedskap. Viktig har det vært for oss å informere om hva man bør ha i huset

i tilfelle krise skulle oppstå. Her var det tanker rundt matvarer, drikke, lys og hva som trengtes dersom strømmen ble borte i lang tid. Ikke få foredrag og møter ble holdt om dette. Så syntes alt å være greit.

De senere års hendelser med ras, flom, ras, store branner og uvær viser igjen at dette arbeidet må tas opp igjen. Og da er samarbeidet gjennom KFB viktig – her har vi sammen stor kunnskap og mye erfaring som vi fellesskap kan dele med samfunnet rundt oss.

De siste par årene har vi engasjert oss i saken om at Telenor skal fase ut fasttelefonen innen 2017. Vi har hele tiden vært bekymret. Vi tror dette vil svekke beredskapen mange steder i distriktene. Henvendelser til både Telenor og myndighetene for øvrig har stort sett medført påstander om at våre beskyldninger er grunnløse. Fiberkabler til husveggen vil løse alt. Mobiltelefon er fremtiden. De første steder der dette er satt i gang viser det seg at internett ikke når alle. Mobilen virker ikke alltid. Strømmen forsvinner.

Tryggheten i lokalsamfunnet opprettholdes. Vi jubler i dag når Telenor har besluttet at alle som ønsker det skal få beholde fasttelefon så lenge de ønsker. Spørsmålet er om vi kan hvile med den beslutningen? Vil anleggene vedlikeholdes? Vi vet ikke – men følge med skal vi.

Med andre ord: Vi er fulle av energi og vi har fortsatt mange saker å kjempe for. I denne landsmøteperioden (2014–2015) har vi fokus på blant annet skolemat, bevaring av lokalt fødetilbud, husmorvikarordningen, omsorgslønn og kvinner og pensjon.

Det handler kort sagt om å se fremover – se utfordringene og være forberedt. Med 100-års erfaring og med våre medlemmers kunnskap og kompetanse er jeg overbevist om at vi også i de kommende 100 år vil gi bidrag til trygghet og gode lokalsamfunnet over hele landet.

TEMA:

NÅR ALARMEN GÅR

Når en uønsket hendelse inntreffer vil konsekvensene være betinget av rask varsling, god håndteringsevne og godt samvirke mellom beredskapsaktørene. Hvor godt rustet er vi egentlig?

Justis- og beredskapsminister Anders Anunsen i situasjonscenteret

Ekspedisjonssjef Øistein Knudsen jr.

Foto: Justisdepartementet

– DØGNBEMANNET SITUASJONS- SENTER GIR TRYGGHET

– En av utfordringene ved 22. juli-anslagene var at det manglet et sentralt organ som kunne gi et fullverdig situasjonsbilde. Det har vi nå fått, sier ekspedisjonssjef Øistein Knudsen jr. i Justis- og beredskapsdepartementet. – Når alarmen går står vi godt rustet til å gi landets politiske ledelse den nødvendige informasjon for å kunne ta de riktige beslutninger, sier han.

AV JAN ERIK THORESEN

Landets regjering arbeider helhetlig med samfunnssikkerhet og beredskap gjennom Justis- og beredskapsdepartementet. I praksis er det en rekke aktører som ivaretar ulike deler av beredskapen. Det dreier seg blant annet om nødetatene, Forsvaret, fylkesmennene, kommunene, fylkeskommunene, private aktører og frivillige organisasjoner.

– I en slik sammenheng er det både viktig og nødvendig å ha tilstrekkelig kunnskap og oversikt over risiko og sårbarheten. Vi må se hele beredskapsfeltet som en kjede der alle ledd skal være så sterke som mulig. Departementet har en samordningsrolle og et pådriveransvar for samfunnssikkerhet og beredskap

innen sivil sektor. Dette innebærer en sikring av et koordinert og helhetlig arbeid på tvers av sektorgrensene, understreker ekspedisjonssjef Øistein Knudsen jr., som leder Avdeling for krisehåndtering, beredskap og sikkerhet i departementet.

BREDT SAMARBEID

Ved nyttårsskiftet ble det utøvende beredskapsarbeid samlet i en enhet. Det innebærer at den tidligere krise støtteenheten (KSE), nå er en del av denne nye ordningen sammen med Sikkerhetsenheten og Beredskaps- og redningsseksjonen.

– En av utfordringene ved 22. juli-anslagene i 2011 var at det manglet et sentralt organ som kunne gi et fullverdig situasjonsbilde. Dette ble

sterkt understreket i den senere Gjørv-rapporten. I ettertid har det vokst frem en økende forståelse for nødvendigheten av et løpende, tverrsektorielt samarbeid. I dag er det en langt mer ydmyk tilnærming til krisehåndtering. De «vanntette skottene» mellom aktørene er borte. Effektiv løsningsorientering innebærer at det må være god informasjonsflyt så vel horisontalt som vertikalt, påpeker Øistein Knudsen jr.

Det er en klar ansvarsfordeling mellom de ulike fagdepartementer i samfunnssikkerhetsarbeidet. Justis- og beredskapsdepartementet har et ansvar for å sikre helheten.

– Vi støtter de enkelte departementene rent faglig. Blant annet gjennom ulike øvelser. I dag øves det oftere og mer riktig enn før. Både kvantitet og kvalitet ligger på et høyere nivå, så også en mer effektiv evaluering, forteller ekspedisjonssjefen.

«Det er en løpende utfordring å kunne utvise både handlings- og gjennomføringskraft når gitte situasjoner skulle kreve det»

SITUASJONSSENTERET VIKTIG

For å kunne sammenstille et realistisk situasjonsbilde til støtte for landets politiske ledelse, spiller det døgnbemannede situasjonssenteret en viktig rolle. Her følges utviklingen, og ikke minst mediabildet, løpende. Alle hendelser som kan få betydning for norsk sikkerhet og beredskap registreres og rapporteres. Et sinnrikt system gjør at et alarmsignal lyder når det inntreffer hendelser som kan få betydning. På denne måten kan en eventuell krisehåndtering tre i kraft på et særdeles tidlig stadium.

– Vi samarbeider nær med både Forsvarsstaben og Utenriksdepartementet med basis i like datasystemer. Høy mobilitet gjør også at vi kan operere ut fra ulike steder om det skulle bli nødvendig, forklarer ekspedisjonssjef Knudsen jr.

Han nevner som eksempel ekstremværet «Mons».

– Da dette ble varslet tok vi omgående kontakt med de relevante organer og fikk løpende situasjonsrapporter fra DSB, Sivilforsvaret og politiet, for å nevne noen. Operatørene som betjener senteret har bred erfaringsbakgrunn så vel fra forsvars-, som sivilrelatert sektor, gjerne med operativ bakgrunn. Det borger for en solid plattform for en tydelig og korrekt hendelsesbeskrivelse på de ulike utviklingstrinn av krisen. For landets politiske ledelse innebærer dette en trygghet for å kunne ta de nødvendige beslutninger. Vi kan trygt fastslå at samhandlingen i Regjeringen og mellom departementene har økt. På administrativt nivå er det etablert rutinemessige møter.

Hver fredag morgen kommer justis- og beredskapsministeren hit og blir oppdatert om det som har relevans for den nasjonale samfunnssikkerhet og beredskap. Vi lever i et høgteknologisk samfunn med værmessige utfordringer i tillegg til økt terrortrussel. Det er en løpende utfordring å kunne utvise både handlings- og gjennomføringskraft når gitte situasjoner skulle kreve det. Å være godt forberedt er en forutsetning for å kunne forebygge, håndtere og reparere på en tjenlig måte, sier ekspedisjonssjef Øistein Knudsen jr. i Justis- og beredskapsdepartementet.

POLITIETS BEREDSKAPSTROPP RASKT TIL STEDE

Når alarmen går er kallesignalet «Delta» tegnet på at politiets spesialtrente innsatsstyrke er klar til innsats.

Styrken holder til i Oslo politidistrikt og er operative i vanskelige hendelser som sabotasje, terrorangrep og gisselsituasjoner der væpnede aksjoner er påkrevet. Tjenestemennene er oppsatt med døgnkontinuerlig, uniformert bilpatruljering i Oslo politidistrikt, men de har også en landsdekkende bistandsfunksjon overfor de andre politidistriktene.

Beredskapstroppen utdannes innen en rekke spesialiserte områder, så som polititaktikk, antiterror, skyting, akuttmedisin og eskorte. Troppen spesialiserer seg blant annet på dykking og aksjoner i maritimt miljø, entring av bygninger, skarpskyting, sprengning og «stille entring». Øvelsene foregår ofte sammen med tilsvarende utenlandske avdelinger og Forsvarets spesialstyrker, blant annet Forsvarets spesialkommando (FSK).

Blant profilerte oppdrag beredskapstroppen har deltatt i her i landet er gisselsituasjonen på Torp i 1994, NOKAS-ranet i Stavanger i 2004 og terroraksjonen på Utøya i 2011. Beredskapstroppen satte også en stopper for et ransforsøk på en verditransport på Kråkmofjellet i Hamarøy i 1996, der det ble løsnet skudd mot en raner. Samme år ble troppen involvert i en flykapringshendelse der to iranske brøde væpnet med håndgranat kapret et fly og tvang det til Oslo. Episoden endte uten dramatikk.

I nyere tid har Beredskapstroppen rykket ut på mange oppdrag mot den økende gjengkriminaliteten i Oslo og beslaglagt en del ulovlige våpen. Personell fra «Delta» har også deltatt i flernasjonale FN-oppdrag.

TVERRSEKTORIELT PERSPEKTIV

Direktoratet for Samfunnssikkerhet og Beredskap (DSB) har et tverrsektorielt perspektiv med vekt på store ulykker og ekstraordinære hendelser. På vegne av Justis- og beredskapsdepartementet har DSB oversikt over risiko- og sårbarhetsutviklingen i samfunnet.

En viktig oppgave er å understøtte departementets samordningsrolle for samfunnssikkerhet og beredskap.

Koordineringsansvaret gjelder på tvers av alle samfunnsektorer, og omfatter både de som faller inn under DSBs ordinære forvaltningsområde og de som er omfattet av annen lovgivning. Koordineringsrollen overstyrer ikke det faglige tilsynet eller ansvar som hører inn under de respektive fagdepartementer og deres underliggende etater. Gjennom koordineringsansvaret skal DSB blant annet sørge for at forebyggende sikkerhetsmessige tiltak blir ivarettatt på en forsvarlig måte slik at omgivelsene er tilfredsstillende sikret, at det på tvers av offentlige og private sektorer identifiseres mangler og at nødvendige korrigerende tiltak vurderes. DSB bistår Justis- og beredskapsdepartementet i å legge til rette for best mulig samordning mellom lokale, regionale og sentrale beredskapsordninger.

Når større hendelser inntreffer og alarmen går rykker DSB også selv ut med faglig høyt kvalifisert personell for å observere, gi råd og kartlegge skadeforløp- og omfang.

– VI HAR EN HÅNDTERINGSROLLE

– Hos oss går alarmen ofte. Ja, faktisk oftere og oftere, sier Ingunn Åsgard Bendiksen, avdelingsdirektør i Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE). Samfunnskritiske hendelser som bortfall av strøm, flom og ras krever en velutviklet beredskap. – Forebygging, varsling og håndtering er nøkkelbegreper i vår virksomhet, påpeker avdelingsdirektøren.

AV JAN ERIK THORESEN

Avdelingsdirektør Ingunn Åsgard Bendiksen

Foto: NVE

Ingunn Åsgard Bendiksen leder Avdeling for Tilsyn og Beredskap

– Som navnet sier har vi ansvaret for tilsyn med vassdrags- og energianlegg og således koordinerer vi NVEs totale tilsynsvirksomhet. Videre har vi ansvaret for kraftforsyningsberedskapen. Arbeidet omfatter dessuten å understøtte NVEs øvrige avdelinger, forteller Bendiksen.

Hennes avdeling er inndelt i tre seksjoner – Beredskaps-, Damsikkerhet og Miljøtilsyn.

BEREDSKAPSFORSKRIFTEN

Seksjon Beredskap (TBB) har spesielt ansvar for oppfølging av Forskrift om forebyggende sikkerhet og beredskap i energiforsyningen.

– I praksis innebærer dette at vi skal gi råd, tilrettelegge øvelser i krisehåndtering og føre tilsyn med planlegging og gjennomføring av sikkerheten ved kraftforsyningsanleggene, det være seg både nett og produksjon. Vi stiller også krav til kraftforsyningen om nødvendige reparasjonsberedskap og en effektiv beredskapsorganisasjon for å kunne håndtere kriser. Oppfølging og tilrettelegging av aktiviteter innen Kraftforsynings Beredskapsorganisasjon (KBO) er også viktig. Seksjonen har likeledes et utstrakt samarbeid med andre beredskapsmyndigheter og er involvert i det nordiske samarbeidet om kraftforsyningsberedskap, opplyser avdelingsdirektøren.

Norges vassdrags- og energidirektorat er underlagt Olje- og energidepartementet og har ansvar for å forvalte landets vann- og energiressurser.

Foto: Forsvarets mediesenter

STORE KONSEKVENSER

I et høgteknologisk samfunn vil bortfall av strøm kunne få uante følger.

– Vår oppgave er i første omgang å forebygge at slike hendelser skjer. Det pågår et løpende samarbeid med kommunene, politiet og andre beredskapsaktører. Vi fører tilsyn med Statnett og gir råd om hva som skal til for å minimalisere konsekvensene av større hendelser. Samfunnet er mer avhengig av en stabil strømforsyning enn noen gang. Tenk bare på fjernvarmeanleggene i de større byene. I Trondheim har 40 prosent av husstandene fjernvarme. I Oslo dreier det seg om 20 prosent. Et stort antall mennesker vil kunne bli sterkt berørt vinterstid, sier Bendiksen.

HVA ER GJORT I FORKANT?

Når større hendelser inntreffer er media straks på banen og spør hva som var gjort i forkant.

– NVE er godt organisert i forhold

til å håndtere hendelser. Basert på lang erfaring har vi løpende gjennomgått vårt beredskapsnettverk og videreutviklet det verktøy vi kan ta i bruk når det er nødvendig. Når større hendelser inntreffer er det som å gå opp til eksamen. Omgivelsene spør om hva som er gjort i forkant, om det kunne vært gjort mer eller annerledes. Både media og allmennheten blir mer og mer opptatt av både strømutfall og naturutløste hendelser som flom og ras. Når alarmen går settes selve forebyggingen på prøve. Så er det vår oppgave å varsle og deretter håndtere selve hendelsen. Vi trer inn i en rolle som fagekspert, forteller avdelingsdirektør Ingunn Åsgård Bendiksen.

DAMSIKKERHET

NVE kontrollerer, godkjenner og fører tilsyn med at eierne av dammer og andre vassdragsanlegg holder seg til regelverket.

– Alle slike anlegg skal planlegges, bygges og driftes i samsvar med gjeldende regelverk. Det omfatter kontroll og godkjenning av konsekvensklasse, planer, sikkerhetsvurderinger og kvalifikasjoner. I en tid med mer ekstremvær i form av store nedbørmengder, flom og ras er det nødvendig å ha et sterkt fokus på dette, fremhever avdelingsdirektøren.

LANDSKAP OG MILJØ

Drift av vassdragsanlegg og el-anlegg skal drives i tråd med konsekvensvilkårene.

– Å ivareta landskap og miljø medfører tilsyn med eierne. NVE er nærmere på internkontrollsystemene. Om nødvendig gis det hydrologiske pålegg. Brudd på konsesjonsvilkårene kan få store følger. Tilsyn og forebygging er nøkkelbegreper i denne sammenheng, sier avdelingsdirektør Ingunn Åsgård Bendiksen.

– Det som vi ikke tror kan skje, skjer

– Vi har krav om å være hurtigst på plass når en hendelse inntreffer. Dette kravet oppfyller vi med tre prosent av Forsvarsbudsjettet, sier generalinspektøren for Heimevernet, generalmajor Tor Rune Raabye. – HV gir samfunnet en fleksibilitet, påpeker han.

AV JAN ERIK THORESEN

Generalmajor Tor Rune Raabye

Helt siden opprettelsen i 1946 har Heimevernet (HV) fungert som en hurtigmobiliseringsstyrke med basis i Forsvaret. I dag består HV av 45.000 soldater fordelt på tre styrker; innsats-, forsterknings- og oppfølgingsstyrker, alle med forskjellig grad av utstyr, trening og beredskapsgrad.

– Våre hovedoppgaver er å beskytte viktige samfunnsfunksjoner, herunder sikring av infrastrukturen, nøkkelpersonell og materiell, overvåking og kontroll. Vi skal støtte forsvarsgrenene og totalforsvaret i fred, krise og krig. HV skal bidra med støtte til det sivile samfunn når behovet oppstår. Dette innebærer god og nær kontakt med etater som po-

litiet og Sivilforsvaret, understreker Tor Rune Raabye.

SPESIELL REKRUTTERING

Heimevernet består av tre deler; Landheimevernet (LHV), Sjøheimevernet (SHV) og Luftheimevernet (LUHV). HV utdanner utskrevet befall ved Heimevernets befalsskole ved Garnisonen i Porsanger og ved Befalsskolen for Sjøforsvaret og sjøheimevernet. I tillegg blir en rekke spesialister og befall utdannet ved Heimevernets skole- og kompetansesenter på Dombås og gjennom ulike kurs i regi av Heimevernets fire regioner.

– I tillegg blir menige mannska-

HV-øvelse vinterstid.

Foto: Forsvarets mediesenter

per tilført HV fra Hæren, Sjøforsvaret og Luftforsvaret etter avsluttet førstegangstjeneste i Forsvaret. Både mannskapene og de fleste offiserene er sivilister til daglig. De representerer ulike yrker og gir HV en dynamisk og kreativ dimensjon. Kombineret med inngående lokalkunnskap gir dette en evne til å snu seg fort når situasjonen måtte kreve det. HV gir samfunnet fleksibilitet. Å se uniformert HV-personell i nærmiljøet gjør innbyggerne trygge. De vet at vi kan rykke ut umiddelbart når alarmen går. Gjennom tidens løp har de sett mange eksempler på det, sier Raabye.

MANGE OPPDRAG

– Den digitale utvikling har skapt et samfunn som blir mer og mer sårbar. Naturutløste hendelser øker, både i antall og omfang. Økende terrortrussel gjør vakthold og sikring av samfunnskritisk infrastruktur mer aktuelt enn noen gang. I Heimevernsdistriktene går alarmen stadig oftere og medfører utfordrende oppgaver for oss. Det er en flott opple-

velse å se at 99 prosent frivillige tar på seg uniform og bretter opp armene når pliktene kaller. Dette glødede samfunnsengasjementet er en stor inspirasjon for meg. Det merkes tydelig at gløden kommer fra hjertet. Det blir resultatene preget av, understreker Tor Rune Raabye.

TYDELIG TILSTEDEVÆRELSE

Den jevne samfunnsborger opplever en tydelig tilstedeværelse når HV-personellet er i ilden. Det var de, bokstavlig talt, under katastrofebrannen i Lærdal der de samarbeidet med brannvesenet, Sivilforsvaret og politiet.

– Innsatsstyrken er Heimevernets spydspiss. Den er sammensatt av mobile og fleksible enheter og skal være klar til å løse oppdrag innen 24 timer. Forsterknings- og oppfølgingsstyrkenes oppgave er, som navnet sier, å forsterke, støtte og avløse Innsatsstyrken, sørge for nødvendig utholdenhet i oppdragsløsningene og derigjennom frigjøre den til nye oppdrag, forteller generalmajor Raabye.

GODT SAMARBEID

Hans motto er at det en ikke tror kan skje, skjer.

– Ja, det har vi mange eksempler på. Ta eksempelvis 22. juli-anslagene, et scenario vel ingen kunne sett for seg skulle kunne inntreffe. Men det gjorde det altså. Folk fikk oppleve væpnet HV-personell på vakt rundt Stortinget og andre viktige samfunnsinstitusjoner. Når alarmen går og Forsvarets operative hovedkvarter (FOH) sier «go», er mannskap fra det angjeldende HV-distrikt straks på plass. Våre distriktssjefer spiller en svært viktig rolle i samvirket med andre etater og organisasjoner. Å bygge positive relasjoner er avgjørende når alvoret setter inn og alt skal settes sammen til et velfungerende teamsamarbeid. Ikke minst derfor er det viktig å øve på realistiske scenarioer. Å utnytte hverandres ressurser og kompetanse på en tjenlig måte gir en slagkraftig helhet i alle typer oppdrag, understreker generalinspektøren for Heimevernet, generalmajor Tor Rune Raabye.

TIDLIG VARSLING OG PROFESJONELL HÅNDTERING

Nasjonal sikkerhetsmyndighet (NSM) er Norges ekspertorgan for informasjons- og objektsikkerhet og er varslings- og koordineringsinstans for alvorlige dataangrep og andre IKT-sikkerhetshendelser. – Hos oss går alarmen oftere og oftere. Utfordringen i tiden fremover er å sette resten av samfunnet i stand til å håndtere hendelsene selv, sier informasjonssjef Kjetil Berg Veire.

AV JAN ERIK THORESEN

I andre og tredje kvartal i fjor håndterte NSM nesten like mange alvorlige dataangrep som i hele 2013. Både norske banker og energisektoren ble utsatt for omfattende angrep.

– Mange vil nok huske det store anslaget mot olje- og energibransjen i august. I slike tilfelle samarbeider vi nært med den respektive sektormyndighet, i dette tilfelle Norges vassdrag- og energidirektorat (NVE). Det er nå opprettet egne selskaper som skal kunne øke evnen til deteksjon og hendelsesorientering. Kraft-CERT og Finans-CERT er gode eksempler på det, forteller Kjetil Berg Veire.

TIDLIG VARSLING

– Vårt operasjonssenter, NorCERT, er i virksomhet 24 timer i døgnet og spiller en sentral rolle når det gjelder å fange opp alvorlige angrep mot samfunnskritisk infrastruktur. NorCERT har også et nasjonalt sensor-system for Digital infrastruktur (VDI), som gir kapasitet til å oppdage alvorlige sikkerhetsangrep. Tidlig intervensjon vil kunne redusere skadevirkningene betraktelig. Når virus oppdages går alarmen.

FOTO: FNSM

NSM kan bistå med å håndtere hendelsen. Mye av det vi arbeider med dreier seg om informasjonsdeling. Kontakten med den virksomheten som er rammet kan føre til at vi undersøker om andre også kan være rammet. Vi ser ofte at angrepene settes inn mot hele bransjer. Derfor er det av stor betydning at de enkelte virksomheter blir bevisste på nødvendigheten av å sikre seg best mulig. NSM driver aktiv rådgivningsvirksomhet. Slik dagens situasjonsbilde ser ut må virksomhetene selv skaffe seg den nødvendige kompetanse for å kunne forebygge angrep. Det er en gryende forståelse for dette, men det er ennå langt igjen til at norske virksomheter, har den nødvendige grad av robusthet, påpeker Kjetil Berg Veire.

UTBREDT SAMARBEID

NSM kan bli varslet om hackerangrep fra en virksomhet i Norge eller fra en sektor-CERT. Internasjonalt opereres det med en rekke samarbeidspartnere.

– Hackerangrep kjenner ingen grenser. Samarbeid med andre nasjoner prioriteres høyt. Vi rapporterer jevnlig til Justis – og beredskapsdepartementet og har ellers løpende kontakt. Det norske trusselbildet nødvendiggjør også et nært samarbeid med Cyberforsvaret på Jørstadmoen. IKT-sikkerhet er alfa og omega i vårt digitale samfunn. Sårbarheten er stor og samfunnet må gjøre sitt ytterste for å sikre seg mot uønskede hendelser, sier informasjonssjef Kjetil Berg Veire i Nasjonal sikkerhetsmyndighet.

KFB HORDALAND ARRANGERTE BEREDSKAPSMØTE

KFB Hordaland har arrangert åpent møte om beredskap i Bergen. Stedet var Statens Hus der over 20 deltakere først fikk høre Telenors representant, Per Jacobsen, foredra om teamet «Fast-telefon eller mobil – har vi noe valg?» Han kom også inn på Hacking og ga gode råd om sikring.

Fylkeslege Helga Arianson orienterte deretter om «Legevakt og akuttmedisinsk beredskap i Hordaland».

KFBs fylkeskontakt i Hordaland, Bjarnhild Hodneland, forteller til Trygge Samfunn at foredragene skapte debatt og at møtedeltakerne ga uttrykk for stor tilfredshet med arrangementet.

KURS I «PSYKISK FØRSTEHJELP» I VESTFOLD

Daglig leder Hanne Garder og hennes assistent, Hilde Johansson, har vært på møte i Tønsberg i anledning KFB Vestfolds planer om å arrangere kurs i «Psykisk førstehjelp». Det dreide seg om et planleggingsmøte der ideutveksling ble vektlagt. Kurset skal starte 26. februar i Tønsberg og gå over tre kvelder.

ÅPEN KFB-MØTE PÅ GRAN

Egenberedskap sto på dagsorden da KFB Oppland arrangerte «Åpent møte» på Gran på Hadeland. Arrangementet var kommet i stand i et samarbeid med Sanitetsforeningen, Bygdekvinne- og Kvinne- og familielag i de tre bygdene på Hadeland. KFBs fylkeskontakt, Wenche Rolstad, holdt foredrag om egenberedskap og hva hver enkelt kan gjøre for å få en tryggere hverdag. Annen del av programmet tok for seg erfaringer etter 22. juli-terroren. Områdesjef for HV på Hadeland, Torbjørn Snellingen, fortalte hvordan styrkene var og om øving og erfaring i ettertid. Politibetjent Morten Lafton fra Gran og Lunner lensmannskontor orienterte om sine erfaringer innen politiet og om Politireformen og samvirket med andre under kriser. De 17 deltakerne ga svært positive tilbakemeldinger.

KFB MED I LANDSRÅDET FOR HEIMEVERNET

På det siste Landsrådsmøtet i Landsrådet for Heimevernet i Bodø ble KFB oppnevnt til å være fast observatør i fremtidige møter. Daglig leder av KFBs sekretariat, Hanne Garder, vil representere organisasjonen. Oppnevningen vil bety mye for videreutviklingen av det allerede gode samarbeid KFB har med Heimevernet.

«TOTALFORSVARSKONFERANSEN 2015»

KFBs Årsmøte finner sted på Scandic Holberg Hotell i Oslo, søndag 19. april. Den følgende dag, altså mandag 20. april, arrangeres «Totalforsvarskonferansen 2015», der temaet er «Når alarmen går». Den finner sted på Litteraturhuset. Nærmere program og invitasjon vil bli lagt ut på www.kfb.no. Sett av 20. april allerede nå!

KFB DELTAR PÅ STORØVELSE 28.–29. APRIL

Øvelsen «Harbour EX 15» er et EU-finansiert prosjekt under ledelse og utvikling av Direktoratet for Samfunnsikkerhet og Beredskap (DSB). Den vil gå over et par døgn og en trenger mange frivillige, unge og eldre, som kan gå inn i rollen som pasienter eller personer som må evakueres. En gruppe skal spille pårørende og oppsøke pårørendesentre som vil bli opprettet. I hovedsak trengs markørene den første dagen, altså den 28. april. Redningsøvelsen skal gjennomføres på Sydhavna (Sjursøya) i Oslo.

Interesserte kan melde seg til KFBs sekretariat på kfb@kfb.no eller telefon 22 47 82 60 for nærmere informasjon.

FLYKTNINGØVELSE PÅ STAVRUM 22. JUNI

Tradisjonen tro skal KFB delta på den store flyktningøvelsen på Sivilforsvarets anlegg på Starum i regi av FNs høykommissær for flyktninger (UNHCR). Tidspunktet er 22. juni. Hensikten er å øve opp FN-personell som senere skal ut i aktiv tjeneste i ulike deler av verden hvor det er internasjonale kriser. Det trengs mange markører til rollespill som flyktninger. I fjor deltok 14 personer fra KFB som rollespillere, noe som i stor grad bidro til at øvelsen ble svært vellykket. Interesserte kan melde seg til KFBs sekretariat på kfb@kfb.no eller telefon 22 47 82 60.

SUKSESS FOR «PSYKISK FØRSTEHJELP»

Tunet Kro på Fåvang var stedet da KFB Oppland, Sanitetskvinnene og Bygdekvinnelaget arrangerte kurs i «Psykisk førstehjelp».

Arrangementet gikk over tre mandagskvelder i november med 20 deltakere fra kommunene Ringeby, Øyer og Vinstra.

KFBs fylkeskontakt, Wenche Rolstad, forteller til Trygge Samfunn at psykiatrisk sykepleier Ingeborg Grimsrud tok seg av den faglige delen på en fremragende måte. Det var bare positive tilbakemeldinger da deltakerne mottok sine kursbevis. Rolstad ga også ros til Inger Marie Eik Myrhaugen, som sto for den praktiske delen av arrangementet.

– Det er inspirerende å se så engasjerte kursdeltakere. Dette ga mersmak, selv om det er mye arbeid i forkant av et slikt arrangement, sier Wenche Rolstad.

Foto: Hanne Carder

Hun har en spesiell inngang til Forsvaret, major Stine Barclay Gaasland. En mastergrad i markedsføring og ledelse fra BI førte til at hun ble vernepliktig markedsfører ved Forsvarets mediesenter (FMS). – Jeg stortrives i Forsvaret og kan ikke tenke meg en bedre arbeidsplass, sier hun.

AV JAN ERIK THORESEN

– VIKTIG Å SYNLIGGJØRE FORSVARET

Da Stine gikk på videregående hadde hun slett ikke gjort seg noen tanker om en karriere i Forsvaret, men det skulle raskt komme til å endre seg.

pliktig markedsfører. Jeg søkte og fikk stillingen. Det var starten på en spennende reise der jeg gradvis ble mer og mer interessert i Forsvaret som arbeidsplass. Etterhvert tok jeg

«Den unike kombinasjon av teori og praksis de unge møter i Forsvaret er det ingen andre arbeidsgivere som kan matche»

– Jeg begynte på Bedriftsøkonomisk institutt (BI) og endte opp med en mastergrad i markedsføring og ledelse. Da studiet nærmest seg slutten registrerte jeg at Forsvarets mediesenter søkte etter en verne-

grunnleggende befalskurs i Luftforsvaret på Kjevik etterfulgt av ett år på Rygge, nærmere bestemt i Luftforsvarets utviklingsinspektorat. Der arbeidet jeg med kommunikasjon, forteller Gaasland.

UNIK KOMBINASJON

– Å arbeide med synliggjøring av Forsvaret ut i samfunnet er en viktig og krevende oppgave. Ikke minst etter at vi har fått den nye vernepliktsordningen. Det dreier seg ikke bare om å informere de unge, men også deres foresatte. Hos både foreldre og besteforeldre generasjonen henger det nok igjen enkelte fordommer. Kvinner i Forsvaret er liksom noe nytt og ukjent for enkelte. Men når de får presentert fakta og de store muligheter Forsvaret kan by på, dreier alt seg i positiv retning. Den unike kombinasjon av teori og praksis de unge møter her er det ingen andre arbeidsgivere som kan matche. Når jeg bruker uttrykket «et hav av muligheter» er det ingen overdri-

velse. Det er spennende å komme rundt på utdanningsmesser og snakke med folk. Mange av dem vi møter får seg nok en stor overraskelse når de ser hva Forsvaret kan tilby. Det flotte med verneplikt for begge kjønn ligger ikke bare i spørsmålet om likestilling, men også det faktum at Forsvaret kan velge dem som er mest motiverte og kompetente, understreker Gaasland.

Hun sier til Trygge Samfunn at hun føler seg privilegert som kan arbeide med et produkt som Forsvaret.

– Jeg tenker på mine studievenner fra BI som i dag jobber med å selge tannkrem, matvarer og mobiltelefoner. Ikke noe galt sagt om det, men å kommunisere om mennesker sam-

funn og sikkerhet gir en, for meg, helt annen nærhet til livet.

ENGASJERT OG TRAVEL

Major Stine Barclay Gaasland snakker med glød og entusiasme om sine oppgaver. I desember i fjor avsluttet hun et seks måneders kvalifiseringskurs på Krigsskolen på Linderud. Nå er hun tilbake i FMS. Samtidig er hun tobarnsmor. Hennes mann er i Luftforsvaret og stasjonert på Gardermoen. Det er travle dager med mange baller i luften. Attpåtil er hun nestleder i Nettverket for Kvinnelig befall (NvKB). Hun har sett at ikke alt har vært på stell hele tiden.

– Da jeg var gravid opplevde jeg at prosessen med å få tak i egnet uniform ikke var helt enkel. I en pe-

Karen Melbostad, Stine Barclay Gaasland, Stig Rune Nilsen, Michael Bruteig og Parandeep Singh fra Markedsavdelingen ved Forsvarets mediesenter 2010.
Foto: Forsvarets mediesenter

riode ble jeg en kasteball mellom Forsvarets uniformutsalg og depot før ting løste seg. Dette er noen år siden og situasjonen i dag er langt bedre. Forsvaret har virkelig lagt seg i selen for å legge alt til rette for at kvinnene skal trives og forbli i uniform. Jeg er selv et godt eksempel på at det så absolutt går an å være mor med barn og familie og likevel gjøre karriere i Forsvaret. Det er ingen begrensninger, bare muligheter, sier Stine Barclay Gaasland.

NYTT fra medlemsorganisasjonene

Mannskapet på RS Bill og gudmor Elisif Rytter

NY REDNINGSSKØYTE TIL SØRLANDSKYSTEN

Tett opp under jul ble redningsskøyta RS 157 «Bill» døpt ved Norsk Maritimt Museum i Oslo.

– Vi gleder oss veldig til å ta i bruk RS «Bill». Dette blir en ny verden for oss. RS «Bill» blir et fantastisk arbeidsverktøy i vårt farvann. Den har større slepekraft, er større, hurtigere og svært velutstyrt, sier båtfører Geir Feyling i sjøredningskorpset i Mandal. Sammen med resten av korpset skal han nå inn i en intensiv opplæringsperiode for å være oppdatert på den nye skøyta.

En trend i tiden er at mange familielegater og stiftelser velger å løse opp strukturene og gi pengene til veldedige formål. RS «Bill» er finansiert av rederiet AS Bill, som senere skiftet navn til L. Gill-Johannessen AS, og toppfinansiert av skipsreder Jørgen C. Knudsen, som også har valgt å løse opp et gammelt legat.

RS «Bill» er en kompakt og innholdsrik redningsskøyte på 45 fot, spesielt prosjektert for frivillig besetning.

LOTTER PÅ INSTRUKTØRSAMLING

Norges Lotteforbund var representert med syv førstehjelpsinstruktører på Norsk Førstehjelpsråds årlige instruktørsamling. Den ble avholdt på Soria Moria konferansesenter i utkanten av Oslo. Ca. 90 instruktører fra medlemsorganisasjonene i hele Norge deltok.

Det faglige programmet var interessant og variert med temaer som anatomi og fysiologi på respirasjon og sirkulasjon, hormoner satt opp i et førstehjelpsaspekt, frie luftveier og sideleie. På en av workshopene fikk deltakerne oppleve praktisk anatomi av lunger, luftveier og hjerte fra grisen, som jo har en anatomi veldig likt mennesket.

Samlingen til Norsk Førstehjelpsråd gir en viktig faglig oppdatering av førstehjelpsinstruktørene, skriver Norges Lotteforbund på sin hjemmeside.

INNSPILL TIL STORTINGSMELDING

Norges- Kvinne og familieforbund (K&F) har oversendt en rekke innspill til stortingsmeldingen om familiepolitikk til Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet. Forbundet mener at familiepolitikk og likestilling hører en del sammen og foreslår at Stortingsmeldingen bør hete «Gode rammevilkår – en satsning for fremtiden».

K & F påpeker at det er familien som har hovedansvar for oppdragelse av fremtidige generasjoner at den er samfunnets viktigste «bygggesten», ikke minst fordi familien ivaretar enkeltmenneskets utvikling. Alle familier er ulike. Derfor er det viktig at fremtidens familiepolitikk legger opp til en valgfrihet. Det er foreldrene som vet hva som er til det beste for barna, mener K & F. Derfor må en ha varierte omsorgsformer gjennom bl.a hel- og kortidstilbud i barnehager, familiebarnehager og «åpne» barnehager. En må også ta hensyn til dem som ikke kan benytte barnehageplass fordi de jobber skift, kveld og natt. Når lengre tids sykdom rammer en familie, må den enkelte kommune ha et omsorgstilbud til barnefamilie. Husmorvikartilbud må finnes i alle kommuner og ordningen må gjøres kjent for brukerne, påpeker K & F i sine innspill.

Les mer: www.kvinnerogfamilie.no

FORSLAG OM HEVET ALDERSGRENSE

Gjennom YS støtter Personellforbundet regjeringens forslag om å heve aldersgrensen i arbeidsmiljøloven til 75 år. Arbeids- og sosialminister Robert Eriksson ønsker å gi flere muligheten til å stå i jobb og varsler at han vil drøfte en videre utvikling i aldersgrensen utover 72 år med partene i arbeidslivet.

YS-leder Jorunn Berland peker på at det er viktig at pensjonsalderen på 67 år blir stående.

– Få ønsker å arbeide utover denne grensen, men det er viktig at de som vil arbeide lenger ikke blir tvangspensjonert, sier Berland.

Hun presiserer at det ikke er noen motsetning mellom å få flere 62- og 67-åringer til å stå lenger i jobb og å åpne opp for å heve aldersgrensen, slik regjeringen foreslår.

KFB er et samarbeidsorgan
for følgende landsomfattende
humanitære, kulturelle og
faglige organisasjoner:

NEGOTIA

NETTVERK FOR
KVINNELIG BEFAL (NvKB)

NORGES KVINNE- OG
FAMILIEFORBUND (K&F)

NORGES LOTTEFORBUND (NLF)

PERSONELLFORBUNDET (Pefo)

REDNINGSSKAPET (RS)

HOVEDSTYRET

LEDER

Anne-Lise Johnsen

styreleder@kfb.no

NESTLEDER

Geirhild Snildal Engen

gsengen@hotmail.com

MEDLEMMER

Anne-Sophie W. Bondeson (K&F)

bondeson@yahoo.no

Line Wigdal Raustein (NLF)

forbundsleder@lottene.no

Synnøve Lohne-Knudsen (NEGOTIA)

slk@negotia.no

Anne Lise Christiansen (RS)

anne.lise.christiansen@

redningsselskapet.no

Miriam Weierud (NvKB)

mweierud@gmail.com

Inger Løwen (Pefo)

inger.lowen@pefo.no

SEKRETARIATET

ORG. SEKR. / DAGLIG LEDER

Hanne Guro Garder

hanne.garder@kfb.no

SEKRETARIATSMEDARBEIDER

Hilde Andrea Johansson

hilde.johansson@kfb.no

REDAKTØR

Jan Erik Thoresen

redaksjon@kfb.no

FYLKESKONTAKTER

AUST-AGDER

Gro Jareid
976 34 035
ghj.eid@gmail.com

HORDALAND

Bjarnhild Hodneland
928 93 155
bhodneland@gmail.com

OSLO OG AKERSHUS

Åse M. Pettersen
934 62 919
asempt@broadpark.no

SØR-TRØNDELAG

Liv Aasen Mjelde
905 38 051
l-aamjel@online.no

VEST-AGDER

Borghild Allende
994 78 353
borgall@online.no

BUSKERUD

Kari Harm
917 28 547
kaharm@online.no

MØRE OG ROMSDAL

Anne-Lise Johnsen
412 48 664
anlijohnsen@gmail.com

SOGN OG FJORDANE

Reidun Skår
975 12 435
knut.skar@eninvest.net

TELEMARK

Åsne Fjeld
971 18 822
aasnefj@online.no

VESTFOLD

Solfrid Bergan
975 34 676
godt.salg@start.no

HEDMARK

Grete Nordbæk
970 61 098
greno10@online.no

OPPLAND

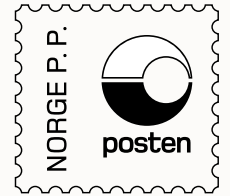
Wenche Rolstad
402 44 896
wrwenche@gmail.com

TROMS

Emmy Iversen
977 62 598
emmyiversen@yahoo.no

ØSTFOLD

Inger Rognehaug
908 56 626
rognehau@online.no

SAMARBEID SKAPER TRYGGHET

Forsvarsminister Ine Eriksen Søreide var sterkt engasjert på konferansen.

Foto: Forsvarets mediesenter

Den sikkerhetspolitiske situasjon i Europa kaller på et internasjonalt engasjement. Heller ikke Norge går fri fra forpliktelser.

– Den folkerettsstridige russiske annekteringen av Krim og aggresjonen mot Ukraina har endret sikkerhetssituasjonen i Europa. Dette har også følger for Nord-Europa. Vi ser økt russisk militær aktivitet, for eksempel flyvninger og øvelser, både i nord og i østersjøregionen. Vi må møte disse utfordringene med fasthet og bidra til stabilitet i våre nærområder i et samarbeid med våre allierte, sa forsvarsminister Ine Eriksen Søreide på et nylig avholdt møte med forsvarsministre fra tolv europeiske land.

Hun pekte på enigheten om å videreutvikle øvings- og treningssamarbeidet og dialogen med Sverige og Finland i tråd med beslutningen om forsterket samarbeid med enkelte partnerland.

– Et konkret eksempel på det nordiske forsvarssamarbeidet er de ukentlige øvelser med særlig norske, finske og svenske jagerfly, såkalt cross border training. Under det nordiske ministermøtet ble det enighet om at hele luftrommet over landene kan brukes til felles øving og trening, sa forsvarsministeren.

På møtet besluttet de nordiske-baltiske land å opprette en gripbar styrkepakke som kan støtte kapasitetsbygging i forsvarssektoren i post-konfliktland og andre partnerland med behov for støtte.

– Dette vil være et konkret bidrag til internasjonal fred og sikkerhet på et

område hvor landene våre har verdifull erfaring. NATO, EU og FN etterspør stadig slik støtte til bruk i internasjonale krisehåndteringsoperasjoner. Vellykket kapasitetsbygging kan bedre utsiktene for varig stabilitet og sikkerhet, sa Ine Eriksen Søreide på konferansen.

Hvordan skape et trygt og robust samfunn?

Klikk deg inn på

www.kfb.no

KFB
Kvinnens Frivillige Beredskap